

El desconegut ofici de l'art antic

Assaig

Ofici d'antiquari

Artur Ramon i Navarro
Mediterrània. Barcelona, 2006

Roger Bretau

Antiquari és la persona que estudia les coses antigues i hi negocia. Amb aquesta definició ens adonem que la figura de l'antiquari aplega dos aspectes difícilment associables: erudició i comerç. Amb el pas del temps, però, tots dos vessants s'han anat deslligant l'un de l'altre i l'antiquari s'ha vist limitat en la comercialització de l'obra de l'art, propiciant així una mirada reduccionista que oblidava l'aspecte cultural de la professió. Amb la voluntat de fer palès que l'antiquari és un professional de la cultura i que, per tant, el seu abast depassa el fet estrictament comercial, Artur Ramon i Navarro (Barcelona, 1967) exposa a *Ofici d'antiquari* l'essència de l'activitat que desenvolupa la seva família des de fa quatre generacions.

L'antiquari i escriptor barceloní, que va ser president de la fira Antiquaris Barcelona (2001-2005), comenta al llibre diverses obres d'art i analitza diversos artistes, com ara Velázquez, Goya, Piranesi i Caravaggio, entre d'altres. Especialitzat en gravat, dibuix i pintura antiga espanyola i italiana dels segles XVII i XVIII, Artur Ramon

L'antiquari Artur Ramon i Navarro. FRANCESC MELCION

Navarro empra un llenguatge molt entenedor, fet que denota una clara voluntat d'adreçar *Ofici d'antiquari* tant a experts en obres d'art com a qui s'inicia en aquest àmbit, per reflexionar sobre el passat, el present i el futur del que ha estat el seu ofici des que es va llicenciar en història de l'art ara fa setze anys. Una professió que, segons el mateix autor, no respon simplement a l'intermediari entre el que vol vendre i el que vol comprar, sinó que contribueix decisivament a la difusió i la salvaguarda del nostre patrimoni historico-

artístic. I és que l'ofici d'antiquari ha estat sempre present a la vida d'Artur Ramon i Navarro, ja que la seva família es dedica a aquesta activitat des que l'any 1927 el seu besavi, Artur Ramon i Vendrell, va obrir una petita sala d'obres antigues al carrer de la Palla del Barri Gòtic de Barcelona, projecte que Artur Ramon i Garriga, avi de l'autor, convertiria quinze anys després en l'empresa Artur Ramon, avui dia una firma de referència al sector de les antiguitats a casa nostra que es divideix en quatre grans espais.

Francesc Torralba és filòsof. JOSEP LOSADA

Per què escoltar els altres?

Assaig

L'art de saber escoltar

Francesc Torralba
Pagès Editors. Lleida, 2006

Gemma Casamajó

Els assajos de Francesc Torralba són veloços: un puny de pàgines que es fan fonedisses entre els dits del lector interessat. Aquest és també el cas de *L'art de saber escoltar*, la darrera obra del filòsof que furga en l'habilitat de l'escolta en la societat contemporània i en com practicar-la adequadament.

La veritable escolta implica l'oblit d'un mateix per tal de prestar atenció a l'altre. Així mateix ho defensa Torralba: "Escoltar requereix sempre, i en qualsevol circumstància, l'alteritat. En l'acte d'escoltar és essencial la confrontació entre un mateix i l'altre, entre el jo i el tu". I d'aquesta manera, l'altre s'erigeix en el veritable protagonista d'aquest assaig, la prosa del qual és una prosa d'ordre i robusta, caracter-

zada per la claredat, la senzillesa i el rigor.

La poca atenció que l'individu presta a l'altre és una evidència, però que sovint s'oblida. Potser per això, Torralba ha escomès l'assaig amb aquest honorable propòsit: reflexionar sobre l'escolta que és, seguint la mateixa etimologia de la paraula, sentir amb delicadesa i amb cura. El llibre comença i confirma el que tothom sap: que es tendeix a dedicar més temps i energies a l'exercici de la paraula que no pas a la pràctica de l'escolta. A partir d'aquesta premissa, l'autor desgrana nocions i conceptes en relació a aquesta escolta: la qüestió dels prejudicis i de com depurar-los, de la desconfiança cap a l'altre, de l'alternança entre la paraula i el silenci, del diàleg...

L'art de saber escoltar és una empena a les ganes d'escoltar, un impuls competent i capaç, però és possible que per al neòfit en el camp de l'ètica l'obra contingui tot allò necessari, però que per al lector més cultivat, el text resulti lleugerament epidèrmic.

El sexe i les fórmules

Poesia

Xalet 'Victòria'

Nel·lo Navarro
Premi Festa d'Elx
Tres i Quatre. València, 2006

Xènia Dyakonova

"Entre totes les temàtiques / et trio a tu i les matemàtiques". És una traducció d'uns versos del rus Nikolai Oléinikov, un autor del segle XX, excèntric i brillant, que estava convençut que els estudis d'àlgebra l'ajudarien a escriure poesia. Per aquesta raó s'empassava un munt de manuals matemàtics i llibres de problemes. No sabem si hi entenia gran cosa, però afortunadament, malgrat aquesta mania estranya, la seva poesia no és gens científica ni cerebral, sinó tot al contrari, lleugera, graciosa i una mica *freakie*. Potser el que realment va manllevar de les matemàtiques és la seva elegància, la precisió del detall, el ritme i l'harmonia.

El poemari del valencià Nel·lo Navarro és un intent de conjugar l'eroticisme i l'erudició científica. Es tracta d'un eroticisme inesgotable, impregnat d'una vitalitat infinita, un eroticisme desacomplexat que parla de si mateix en termes tècnics i creix a mesura que expressa els seus desitjos. En aquest llibre està enriquit per un vocabulari suculent, unes paraules exòtiques que a vegades aporten frescor i d'altres contribueixen a crear la sensació d'una poesia pretensiosa. Pel que fa a l'element matemàtic, que es manifesta a través de termes específics i al·lusions a fenòmens i objectes que només són familiars a algú que té una mínima formació científica, sembla que estigui introduït per fer contrast amb la desmesura del desig i les revelacions desinhibides de l'instint bàsic. També serveix per dibuixar la imatge del jo, que és perfectament visualitzable com un home jove, molt sa –malgrat la seva intenció de semblar deliciosament malsà i pervers– i una mica pedant, ansios de donar a conèixer els seus coneixements. La carn i l'intel·lecte, que en la vida real no s'avenen tan fàcilment, en la poesia de Navarro dialoguen amablement i sempre arriben a un acord. La figura de l'heroi d'aquest poema llarg és envejable: és algú que viu gaudint impunement de la seva sexualitat i que alhora aconsegueix no desconnectar mai el cervell. Ara bé, quan millor se'n surt és quan deixa de ser racional i es deixa emportar pel corrent poderós d'una metàfora recargolada i extravagant.

Barrera, l'obstinació entranyable

Biografia

Heribert Barrera L'últim republicà

Genís Sinca
Columna. Barcelona, 2006

Vicenç Relats

Quan ERC disposa de la presència més àmplia en la política catalana des de la recuperació de la democràcia, ¿és lícit definir qui va liderar-la en la clandestinitat i en la represa democràtica com a l'últim republicà? Això és el que fa el periodista Genís Sinca en aquesta biografia no autoritzada d'Heribert Barrera, en què el presenta com l'home obstinat a fer prevaler les seves conviccions, "ple d'una

intransigència absolutament encaparrada que s'acaba fent entranyable". Seguint el fil dels anys i dels records del personatge, amb una descripció molt suggeridora que a vegades pren tons novel·lescós, la figura de l'ex-president del Parlament se'ns presenta en un recorregut apassionat des de la infantesa fins a la proclamació de la República i l'esclat de la guerra, passant pel traumàtic exili a Montpeller i pel difícil i trist retorn en la clandestinitat. Tot i que els darrers anys els passa més de llambregada, el llibre repassa també el paper que aquest anticomunista visceral va jugar dirigint les velles sigles republicanes durant la Transició, en l'aliança amb el pujolisme i fins que cedeix les

regnes a noves generacions. El volum espigola fragments d'entrevistes de l'autor amb Barrera, on se sincera sense embuts. Reposiciona un cop més els seus polèmics plantejaments sobre la immigració i deixa clar el seu judici negatiu de l'aposta de Carod i Puigercós pel govern tripartit catalanista i d'esqueres. L'home tendre i sensible, que se sent hereu polític d'un pare a qui venerava –l'exconseller Martí Barrera–, es revela de forma clara en aquest perfil que ajuda a entendre el trajecte d'un senyor, que sempre es va definir com a polític amateur. Barrera entenia la seva carrera política com una mena de missió personal indefugible i esdevé insubornable en la convicció que la Transició

representa una autèntica estafa per a les aspiracions sobiranes de Catalunya. En un país normal hauria estat un científic reconegut, però en el nostre s'ha vist forçat a ser per damunt de tot un lluitador perseverant de la seva causa nacional.

La prosa periodística de Genís Sinca, que es va forjar com a corresponsal de l'AVUI a Roma, ajuda a fer accessible una part del personatge, la del tracte personal, que sempre ha estat una mica esquerpa. Les descripcions dels escenaris on es van produir les trobades basteixen un text de gran alè, en què la cota màxima s'assoleix amb el retrat del mateix personatge. Sinca, sempre respectuós amb la figura política que té al davant, sap desmar-

Genís Sinca. SP

car-se de les sovint controvertides opinions de Barrera. En aquest llibre, aconsegueix trobar el to adequat per a una biografia que, segons sembla, pretén ser l'inici d'una mena d'homenots contemporanis, que ja va iniciar amb *Adéu Espanya!* (Columna), en què retratava el recorregut vital de quinze personalitats catalanes.